

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

franceză

Swipe to change

Regimuri matrimoniale

Luxemburg

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

Codul civil luxemburghez (*Codul civil*) prevede că, în absența unei convenții matrimoniale (*contrat de mariage*), soții se supun regimului matrimonial prevăzut de lege (*régime matrimonial*) (a se vedea articolul 1400 și următoarele din Codul civil). În acest caz, regimul aplicabil este cel al comunității de bunuri privind bunurile dobândite în timpul căsătoriei (*communauté des biens réduite aux acquêts*), cunoscut în general ca regimul comunității legale de bunuri (*communauté légale*). Aceste norme fac distincție între bunurile comune (*biens communs*) și bunurile proprii ale fiecăruia dintre soți (*biens propres*). Orice bun deținut de soți înainte de căsătorie rămâne bunul propriu al fiecăruia dintre aceștia. În principiu, bunurile dobândite în timpul căsătoriei fac parte din bunurile deținute în comun de soți (salarii și venituri, beneficii și venituri din bunuri proprii, bunuri dobândite contra cost).

Bunurile cu privire la care soții nu pot face dovada dreptului de proprietate sunt prezumate a fi bunuri comune.

Există o serie de excepții de la această prezumție, acestea făcând referire, printre altele, la bunurile de natură personală și la drepturile strict personale, care sunt considerate bunuri proprii. De exemplu, îmbrăcămintea, amintirile de familie, drepturile de autor sau de proprietate industrială și cererile de despăgubire sunt considerate bunuri proprii (articolul 1404 din Codul civil). Bunurile dobândite în timpul comunității de bunuri prin moștenire, sub formă de cadou sau legat sunt considerate, de asemenea, bunuri proprii (articolul 1405 din Codul civil).

<https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/code/civil/20220701>

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

Articolul 1387 din Codul civil, care se referă la principiul libertății de încheiere a convențiilor matrimoniale, prevede că „legea reglementează relația de căsătorie în ceea ce privește bunurile doar în absența unor convenții specifice pe care soții le pot încheia după cum consideră potrivit, cu condiția ca acestea să nu încalce moralitatea publică sau dispozițiile următoare”.

Soții pot deroga de la regimul matrimonial prevăzut de lege prin încheierea unei convenții matrimoniale. Această convenție se încheie fie în mod liber, fie optând pentru una dintre formele prestabilite prevăzute în Codul civil.

Prin încheierea unei convenții matrimoniale, soții pot constitui un regim al comunității universale de bunuri (*communauté universelle*). În cadrul acestui regim, soții **nu au bunuri proprii altele decât** bunurile care aparțin unuia dintre soți prin însăși natura lor (îmbrăcăminte proprie, amintiri de familie etc.). Toate bunurile sunt deținute în comun (bunuri mobile, bunuri imobile, bunuri dobândite în timpul căsătoriei și existente în ziua căsătoriei). În mod similar, eventualele **datorii** ale soților sunt asumate în comun și ambii soți răspund în solidar pentru acestea.

Codul civil prevede un al doilea tip de regim matrimonial: separația de bunuri (*séparation de biens*). Acest regim se bazează pe principiul conform căruia soții nu dețin bunuri comune. Toate bunurile aparțin unuia sau altuia dintre soți. Prin urmare, fiecare dintre soți are dreptul exclusiv să administreze, să se bucure și să dispună în mod liber de propriile bunuri. În mod similar, fiecare dintre soți răspunde în mod individual pentru propriile datorii (contractate înaintea căsătoriei sau în timpul căsătoriei). Există o excepție, care vizează datoriile contractate de oricare dintre soți pentru întreținerea gospodăriei sau pentru educația copiilor. Aceste datorii sunt întotdeauna opozabile ambilor soți.

În ceea ce privește **cerințele de procedură**, convențiile matrimoniale sunt întocmite sub formă de act notarial (*acte devant notaire*).

Prin urmare, o convenție matrimonială sau modificarea unei convenții preexistente trebuie să fie întotdeauna întocmită sub forma unui act notarial, în prezența părților și cu acordul acestora (articolul 1394 din Codul civil). Notarul întocmește convenția matrimonială, face demersurile necesare pentru semnarea acesteia de către soți sau viitori soți și este responsabil de transmiterea acesteia către Parchetul general pentru transcriere în registrul de stare civilă. Această formalitate este esențială pentru ca respectiva convenție matrimonială să devină obligatorie în relația cu terții (de exemplu, în relația cu creditorii unuia dintre soți).

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

Da, trebuie respectate anumite principii. O convenție matrimonială nu poate încălca moralitatea publică (articolul 1387 din Codul civil), nu se poate abate de la normele în materie de autoritate părintească, administrare judiciară și tutelă (articolul 1388 din Codul civil) și nu poate avea drept efect modificarea devoluțiunii succesoriale legale (articolul 1389 din Codul civil).

Trebuie respectat pe deplin regimul primar (articolele 212 - 226 din **Codul civil**), cu excepția cazului în care codul permite încheierea de convenții matrimoniale. Dispozițiile convenției matrimoniale nu pot aduce atingere drepturilor și îndatoririlor soților.

Printre alte îndatoriri, soților le revine obligația reciprocă de a rămâne loiali și de a-și acorda sprijin și asistență unul altuia. Aceștia nu pot dispune cu privire la drepturile prin care se asigură siguranța domiciliului conjugal, nici cu privire la obiectele de mobilier din cadrul acestuia. De asemenea, răspunderea în solidar (*solidarité*) pentru datoriile gospodăriei este prezumată.

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

(a) **Divorțul** (*divorce*) desface căsătoria și implică lichidarea (*liquidation*) și împărțirea bunurilor (*partage*) din cadrul regimului matrimonial. Convenția matrimonială nu mai produce efecte, iar raporturile patrimoniale dintre părți sunt reglementate de dispozițiile legale cu caracter general în materie de obligații și coproprietate.

Instanța sesizată cu cererea de divorț poate dispune acordarea unei pensii de întreținere (*pension alimentaire*) unuia dintre soți. Pensia de întreținere se stabilește în raport cu nevoile soțului care beneficiază de plata acesteia și de resursele de care dispune celălalt soț.

În cazul în care unul dintre soți și-a abandonat sau și-a redus activitatea profesională în timpul căsătoriei (de exemplu, pentru a se ocupa de îngrijirea copiilor), acesta are dreptul, în anumite condiții, să pretindă celuilalt soț să îi achite retroactiv contribuția la sistemul public de pensii pentru completarea vechimii în muncă.

În cazul în care unul sau mai mulți copii rezultați din căsătorie nu au împlinit încă vârsta de doisprezece ani la data pronunțării divorțului, soțul care exercită autoritatea părintească (*autorité parentale*) (singur sau împreună cu celălalt părinte) și la a cărui reședință obișnuită se află copiii, poate solicita instanței să îi

acorde dreptul de a rămâne în domiciliul conjugal. Împrejurarea că domiciliul poate aparține celui alt soț nu constituie o piedică pentru încuviințarea acestei solicitări.

În principiu, divorțul părinților nu aduce atingere condițiilor în care aceștia exercită autoritatea părintească, care continuă să fie exercitată în comun de ambii părinți. Instanța conferă autoritatea părintească unuia dintre părinți numai atunci când acest lucru este în interesul copilului.

b) Soții care doresc să se separe, dar nu intenționează încă să divorțeze, pot opta pentru o **separare legală** (*séparation de corps*). Soții care sunt separați legal nu mai sunt obligați să locuiască împreună, însă separarea legală presupune întotdeauna separația bunurilor, care, la rândul său, presupune dizolvarea regimului comunității de bunuri. Celelalte îndatoriri și obligații care decurg din căsătorie se păstrează.

Deși separarea legală se încheie odată cu împăcarea soților, aceștia continuă să facă obiectul separației de bunuri, cu excepția cazului în care convin asupra unui nou regim matrimonial.

c) **Anularea căsătoriei** (*annulation du mariage*) are ca efect desființarea retroactivă a căsătoriei. Se consideră că regimul matrimonial nu a existat niciodată. Drepturile și îndatoririle care decurg din căsătorie dispar și se consideră că persoanele în cauză au trăit împreună în calitate de concubini.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

Decesul unuia din soți dizolvă regimul comunității de bunuri. Este necesară o lichidare pe două paliere: lichidarea regimului matrimonial prevăzut de lege sau stabilit prin convenție și apoi a drepturilor succesoriale ale soțului supraviețuitor.

Cu excepția cazului în care se prevede altfel și în cazul în care defunctului nu îi supraviețuiesc copii sau descendenți ai acestor copii, soțul supraviețuitor are dreptul de a moșteni fie suma minimă la care are dreptul un copil legitim, care trebuie să reprezinte cel puțin un sfert din masa succesorală, fie dreptul de folosință a domiciliului conjugal în care au trăit soții și obiectele de mobilier din cadrul acestuia, cu condiția ca bunurile să fi fost deținute de defunct în întregime sau în comun de defunct și de soțul supraviețuitor (articolul 767-1 din Codul civil).

În cazul în care defunctului nu îi supraviețuiesc nici copii, nici descendenți ai acestor copii, soțul supraviețuitor are dreptul de proprietate deplină asupra întregului patrimoniu succesoral, dacă în testament nu se prevede altfel (articolul 767-2 din Codul civil).

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

Se aplică dispozițiile Legii de instituire a instanței pentru cauze în materie de dreptul familiei și de reformare a divorțului și a autorității părintești din 27 iunie 2018 (*loi du 27 juin 2018 instituant le juge aux affaires familiales, portant réforme du divorce et de l'autorité parentale*), care a intrat în vigoare la 1 noiembrie 2018: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2018/06/27/a589/jo>

Instanța pentru cauze în materie de dreptul familiei soluționează cereri referitoare la regimuri matrimoniale.

Împărțirea bunurilor poate avea loc în mod amiabil, pe cale extrajudiciară. Cu toate acestea, intervenția unui notar este necesară numai atunci când bunurile fac obiectul înscrierii în cartea funciară (*publicité foncière*).

Numai cazurile contencioase sunt soluționate în instanță.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

Articolul 220 din Codul civil, care se aplică indiferent de regimul matrimonial, instituie o prezumție de răspundere a soților în solidar în raport cu terții în ceea ce privește datoriile gospodăriei, în timp ce *fiecare dintre soți are competența de a încheia singur contracte pentru întreținerea gospodăriei sau educația copiilor, orice datorie contractată în acest mod de către unul dintre soți îl angajează pe celălalt soț în solidar*.

Cu toate acestea, răspunderea în solidar nu se aplică cheltuielilor vădit excesive, având în vedere stilul de viață al gospodăriei, utilitatea sau lipsa de utilitate a tranzacției sau buna sau rea credință a părții terțe contractante.

Aceasta nu se aplică nici în cazul obligațiilor care decurg din achiziții cu plata în rate, decât dacă tranzacțiile din care decurg aceste obligații au fost încheiate cu acordul ambilor soți.

Un alt efect al regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț se referă la modificarea regimului matrimonial, care produce efecte în raport cu terții la trei luni de la înscrierea acesteia în registrul de stare civilă. Totuși, în lipsa acestei înscrieri, modificarea are caracter obligatoriu în raport cu terții dacă, în actele încheiate cu aceștia, soții declară că și-au modificat regimul matrimonial.

În ceea ce privește terții, hotărârea de divorț produce efecte numai de la data înscrierii sau transcrierii. În cazul în care unul dintre soți este comerciant, orice convenție matrimonială și orice act de modificare a regimului matrimonial trebuie transmise Registrului comerțului în termen de o lună.

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru

Convenția matrimonială nu mai produce efecte din momentul în care a fost dizolvată.

Liquidarea bunurilor deținute în comun se bazează pe diverse calcule prin care se stabilește partea din bunurile comune care trebuie împărțită, precum și activele și pasivele fiecăruia dintre soți.

Soții reintră în posesia bunurilor proprii. Ulterior, se întocmește o declarație de despăgubire (*compte des récompenses*), care indică atât despăgubirea datorată fiecăruia dintre soți din comunitatea de bunuri, precum și despăgubirea pe care soții o datorează comunității de bunuri.

Ulterior, împărțirea are, în principiu, loc în mod egal, dacă nu se convine altfel.

Regimul matrimonial poate fi lichidat pe cale amiabilă. Împărțirea bunurilor care fac obiectul înscrierii în cartea funciară are loc prin act notarial.

În cazul în care soții nu ajung la un acord privind lichidarea și împărțirea bunurilor din cadrul regimului matrimonial, un notar, numit în prealabil de instanța pentru cauze în materie de dreptul familiei în acest sens, întocmește un raport privind dificultățile întâmpinate și declarațiile soților în acest sens. Completul de judecată hotărăște asupra disputelor rămase între soți și le direcționează către notar pentru ca acesta să întocmească situația finală a împărțirii bunurilor (*l'état liquidatif*).

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

Orice împărțire a bunurilor care aduce atingere unui act ce face obiectul înscrierii în cartea funciară este efectuată prin act notarial.

În orice caz, eventualele acte *inter vivos* (*actes entre vifs*), cu titlu gratuit sau contra cost, prin care se transferă drepturi reale asupra unor bunuri imobile (*droits réels immobiliers*), altele decât drepturi privilegiate (*privilèges*) sau ipoteci (*hypothèques*), trebuie să fie transcrise la biroul registrului de ipoteci (*bureau de la conservation des hypothèques*) în raza teritorială a căruia se află bunurile.

Se aplică dispozițiile Legii privind transcrierea drepturilor reale imobiliare din 25 septembrie 1905, cu modificările ulterioare (*loi modifiée du 25 septembre 1905 sur la transcription des droits réels immobiliers*): <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/1905/09/25/n1/jo>

Ultima actualizare: 14/05/2024

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.